

Magazin za kulturu, umjetnost i obrazovanje-Magazine for culture, art and education

Ivan Rajović

KRITIKA NEČISTOG NEUMA

- Osećam ludacku
slast beskrajne
ironije kada pomislim da bi neko
oduvao moj pepeo na sve četiri
strane sveta i vетar ga frenetičnom
brzinom rasturio, rasipajući me
prostorom kao večni ukor ovome svetu.

Emil Sioran

Problem svesrspske propasti, ako to još uvek neko smatra problemom i propašću, a ne usponom uma i slavljenjem duhovnosti i morala, jedan je od retkih primera u novijoj svetskoj istoriji na kojem se da sagledati sav kretenizam ogoljene ljudske spodobe. Zapravo, takvo posrnuće i takav raspad svega ljudskog u onome što se čovekom zove i koliko do juče se smatralo da to jeste, vidljiv je na svakom koraku i na svemu čega se pogled dotakne, ali najbolje je sagledati ga u relativno malim sredinama, takozvanim palankama, u kojima međuljudski odnosi čine suštinu svih značajnijih dešavanja, pa samim tim i pokretač ili potpunu blokadu ljudske egzistencije. Zanimljivo je da ovakve situacije, mada je ova srpska ipak jedinstvena po svom patološkom ataku na bližnje, uglavnom dođu kao pokretač ili odskočna daska onima koje oni drugi, koji u sopstvenim očima važe za umniju kategoriju populacije, smatraju primitivcima i tupanima, dok je potpuna blokada,

po pravilu, svojstvena i isključivo se odnosi na one, uslovno rečeno, obrazovanje koji se u datim okolnostima zateknu kao „neprilagođeni“.

Ovakva, epohalna posrnuća svih moralnih kategorija, najbolje je sagledavati kada se kome „posreći“ da sticajem okolnosti u nečistom gibanju neuma i najgorih emotivnih stanja mediokritetizovane okoline padne na dno svekolikog bitisanja i samim tim se uzdigne iznad sveopšte potrebe preživljavanja po svaku cenu, koja podrazumeva gubitak sopstvenog identiteta, a samim tim i svega ostalog što bi čoveka, po do nedavno važećim kriterijumima, trebalo da čini onim što jeste. To je ono stanje kad čovek u sveopštoj kataklizmi raspada svih vrednosti ima to zadovoljstvo da bude po strani, odbačen u sveopštoj pomami mediokriteta za bilo čim što život znači, ali život u bukvalnom smislu, bez svih onih moralnih primesa koje bi trebalo da ga očoveče i uzdignu iznad puke borbe za njega samog, mislim život. U takvim okolnostima gde je na jedinkama da same odaberu da li će biti ljudi ili zveri postaje očigledno da je daleko više onih koji odabiraju drugu varijantu, što bi se moglo tumačiti logičnom pobudom već degenerisanog i ispošćenog genetskog materijala da se sačuva i produži. Ali, u toj zverskoj trci za opstankom sve zavisi od intenziteta animalnog zverstva u trkaču, tako da sve što duže trka traje i ozvereni dvonošci postaju sve zverskiji pretendenti na osvajanje cilja u trci sa preponama i ostalim zaprekama.

Sjajno je iskustvo gledati kako ti pred rođenim očima dolazi do potpunog raspada svega što si koliko do juče smatrao kakvom- takvom kompaktom celinom i prihvatljivom i podnošljivom neminovnošću, a onda se iz tog šljama uzdižu nove forme opstanka po svaku cenu, modifikovani smradovi koji teže ka trajanju u, reklo bi se, nemogućim uslovima, što im daje određenu, poštovanja vrednu, karakteristiku, pod uslovom da stvari sagledavamo tako da je opstanak po svaku cenu jedino, pravo i svih aktivnosti vredno ishodište, potreba da se podigne poklopac na kibli u kojoj smo se, voljno ili nevoljno, svi zatekli. I onda, sa zaprepašćenjem, vidiš te bube mokrice, te stonoge i ostalu gamad i akrepe kaku gmižu, puze, bauljaju, kako vuku svoja ljigava telašca i telesa ka izvoru novog energetskog naboja i novog pokretača svojih empirijskih nagona milenijumima već potisnutih u etikom zakatančene pregrade neupotrebljenih mozgića.

Paradoksalno je, ali se možda baš na takvim primerima da sagledati sva vrednost života, sva suština opstanka s tim što se postavlja pitanje: kako to da toga

postanu uvek svesni oni koje po važećim normama smatramo mediokritetima ili razumom manje obdarenim saplemenicima?

Ako je već postala aksiom stupidna izreka da „revolucije jedu svoju decu“, onda je više nego jasno da sve postrevolucionarne aktivnosti preuzima kopilad. Ne znači li to da se sama ideja promene na bolje gubi već u svojoj završnici, na onoj tački ili pod onom crtom kada bi trebalo da se pristupi njenoj realizaciji, njenom oživotvorenju pod budnim okom istih onih koji su je i započeli? Kako je moguće da se po ko zna koji put događa isto, kako je moguće da postaje pravilo da revolucionari bivaju pojedeni od bezubih taktizera, spekulanta i šićardžija? Možda bi se i to dalo shvatiti i prihvati ako je bar za milimetar napravljen pomak ka onome ka čemu se krenulo. Na žalost, kada je Srbija u pitanju - to nije slučaj. Srbija je nalik monstrumu koji samog sebe usisava sopstvenim čmarom pretvarajući se u debelo crevo kao princip opstanka sa sadržajem koji mu je primeren i u kojem ništa drugo osim govneta ne može da opstane, a i ako uspeva onda su to vrlo zakržljali i potpuno neprilagođeni i na odumiranje osuđeni primerci života. Srbija je davno postala mesto gde je čovek definitivno ubijen, umesto da se vine ka nadčoveku, sveden na stupanj govnovalja koji sizifovski kotrlja hologram nacionalnog govneta tek da preživi, a sutra....sutra je novi dan, nova godina, novo stopeć....

Sada je već sasvim jasno da su se u ovoj zemlji dogodile stvari koje izmiču bilo kakvom racionalnom sagledavanju i tumačenju, da je ova zemlja postala *ogledno dobro na kojem se sprovodi svojevrsni eksperiment tihog uništenja čitavog jednog naroda od strane najgorih pripadnika istog tog naroda*. Međutim, čak i ako su eksperimentatori „tamo negde“ u svojim laboratorijama, teško je objasniti to kolektivno pristajanje na zadata pravila, to do bola ponižavajuće srozavanje do nivoa najgavnijeg gmaza kako bi se sebi priuštio još jedan dan života, još jedan bedni, ali u egzistencijalnom smislu suštinski osećaj plutanja nad glibom u kojem svi ostali tonu, još jedna monstruozna pobuda da se preživi, pa makar i sisanjem krvi svojih saplemenika, ukoliko i u toj oblasti nije napravljena neka genocidna podvala davno, davno pre nego što je sve ovo započeto ili, bolje rečeno, ušlo u svoju završnicu.

Da, odjednom mi je naišlo to saznanje, kao prosvetljenje, i prosto sam se prepao da mi ne iščili: *ovaj svet je zapravo pravljen po meri idiota. I to su, čini mi se , blagovremeno svi shvatili, osim mene.*

„Zašto će pametnima tvoja pamet?“, samo od sebe mi se postavilo pitanje, posle toliko godina truda da obraćajući se onima koje sam smatrao sebi ravnima dostavim na uvid produkte mog genijalnog uma. I šta sam dobio? Isto ono što bi, a i jeste, dobio svako ko se drznuo da se uzdigne iznad nivoa svetine, iznad idiotizma koji vlada svetom, oduvek.

Jer, šta su religije, politika, obrazovanje, sport, šou biznis, pornografija, pa i muzika u velikoj meri...samo povlađivanje idiotskom, nekultivisanom i sebičnom ukusu većine i plivanje na talasima imbecilnosti drugih, što je slučaj koji je svoju katarzu dostigao baš ovde.

Dakle, vama se obraćam, o, sramoto ljudskog roda u obličju naših savremenika i sunarodnika, sugrađana i sabraće: I šta sad, šljune oduvane, ispuvane i prezrene, a šljuna je najgora moguća kombinacija hodača na dve noge i moždanih impulsa koju možete da zamislite, šta sad, posle svega? Jer, dok smo mi gladovali i borili se za goli život, vi ste se tovili, sticali kapital, vi ste se kurvali i putovali po svetu, vaša deca su zviždukala sita, a vaše kurve postajale dame. Jer, dok se sveopšta kriza svih ustanovljenih vrednosti decenijama obrušavala na naša izmrcvarena pleća, vi ste uzletali ka nedostižnim visinama hedonističke patologije samoživosti. Dok smo mi visili nad provaljom beznađa već zakoračivši ka drugoj strani postojanja, vi ste plutali u faraonskoj raskoši ubedeni u večno trajanje svojih pomračenih, gnjilih umova i utovljenih trbušina. Dok su nas proganjale „demokratske“ institucije mile nam domovine preko svojih bankara, inkasanata, uterivača dugova, sekača struje, vode, kablovske i svega što se odseći može, vi ste imali svoje lečitelje, apotekare, advokate, svoje sudije, svoju policiju, vojsku, svoju državu na kraju krajeva u kojoj smo mi bili samo rulja, bedna rulja poniženju i pljački predodređena.

I kako ćemo se, od sada pa nadalje, na ovom malom prostoru, do smrti gledati u oči, o, uštve ugojene! U toj i takvoj demokratiji, bedni podguznici, vi ste postajali moćnici, delioci pravde i krivde, presuditelji i gospodari tuđih sADBINA, tuđih života i smrti, u ime demokratije. Dok se sve unaokolo raspadalo, trunulo,

ludelo i obesmišljavalo, vi ste napredovali, likovali, uživali u blagodetima kreiranog ništavila. A, mi? Mi smo venuli, propadali, ludeli, odumirali i umirali bukvalno ne shvatajući suštinu te bajkovite stvarnosti, tog košmara koji smo doživljavali kao san koji će prekratiti neko dolazeće jutro. Na žalost, takva jutra ne dolaze posle toliko izlivenog ljudskog smrada koji uveliko guši i zapušava svaku poru i sputava svaku racionalnu misao i emociju. Kako je moguće da se ni u jednom trenutku niste upitali: čime ste to, o, paraziti pohlepni, zaslужili takve počasti, šta je to što je vama, bednim izvršiteljima tuđih nalogu, vama čmarnim vašima, dalo toliku moć, toliku sreću da samo vi živite, da samo vi uživate u sveopštem raspadu i uništenju svega vrednog?

Kako to da zaslepljeni sopstvenim značajem u vremenu beznačajnih, niste videli svekoliku patnju, niste čuli ropac najumnijih i najboljih koje ste uklonili iz svog vidokruga kako bi samo vi trajali, a vaše idiotsko seme izbacilo na svet nove forme čovekolikih puzavaca.

I kako sada, posle toliko počinjenih zala, vratiti sve na svoje mesto, kako započeti iznova ili, što je još gore, kako uspostaviti novu zajednicu sa vama, bezbroj puta dokazanom onečovečenom sabraćom? Nikako, naravno, jer postoje stvari u životu preko kojih se ne može preći, i pored najbolje volje. Trebalo bi vas javno prezreti, ignorisati, izopštiti i pustiti da se ugušite u sopstvenom smradu, jer je vaše zlo nemerljivo, a vaš greh neoprostiv. Vi ste ta kuga koja je uništila i poslednje zrnce razuma i humanosti i to je ta ljudska pravda, da stradate od samih sebe i sopstvenog zla kojim ste zagadili ovu zemlju u kojoj bi, s punim pravom, i naša deca trebalo da žive.